

Széchenyi István Egyetem
Kar: Gépészmérnöki, Informatikai és Villamosmérnöki Kar
Intézet: Jedlik Ányos
Tanszék: Mechatronika és Gépszerkeztan

TANTÁRGYPROGRAM	
GÉPÉSZMÉRnök, MECHATRONIKAI MÉRnök ÉS MŰSZAKI SZAKOKTATÓ SZAK	NAPPALI TAGOZAT
MINDEN SZAKIRÁNY	
A tantárgy tantervi címe: GÉPSZERKEZETTAN II.	Az oktatásért felelős tanszék: MECHATRONIKA ÉS GÉPSZERKEZETTAN TANSZÉK
A tantárgy kód: NGB_ag003_2	
Tantárgyfelelős: Dr. Rácz Péter	
A tantárgyprogramot készítette: Dr. Rácz Péter	Dátum: 2017. szeptember

1. A tantárgy szerepe a szakképzés céljának megvalósításában:

A tantárgy célja a gépszerkezetekben gyakran használatos alkatrészek és alkatrészekapcsolatok ismertetése, a velük kapcsolatban szükséges alapvető ismeretek rendszerezése. A szerkezetekre ható erőhatások és igénybevételek meghatározása, majd ezek figyelembevételével a méretezés és a helyes konstrukció kialakítás elsajátítása. Ehhez hallgatónk részéről elvárjuk a géptani, géprajzi jártasságot, valamint a matematika és a műszaki fizika ismeretét.

2. A tantárgy témájának szakmai háttere, indokoltsága:

A műszaki ábrázolás során megtanult ismeretekre alapozva elmélyítse a konstrukciós ismereteket. Az egyszerűbb gépelemek, gépszerkezetek adott feladatra történő megtervezése révén a hallgató képessé váljon valós ipari feladatok megoldására is.

3. Tantárgyi jellemzők:

Oktatott félévek jellemzői:					
javasolt tanrendi hely	Félévi követelmény		Oktatási félév		
Félév: 1	Vizsga	félévközi értékelés	páros	páratlan	Mindkettő
Törzsanyag	V	aláírás	X		
Oktatásban résztvevő oktatók	Dr. Rácz Péter egyetemi docens		Konzultációs időpont: hétfő 11 ⁴⁰ – 12 ²⁵ A410 szerda 11 ⁴⁰ – 12 ²⁵ A410		
	Fecser Nikolett egyetemi tanársegéd		Konzultációs időpont: csütörtök 11 ⁴⁰ – 12 ²⁵ A410 péntek 11 ⁴⁰ – 12 ²⁵ A410		
	Szalai Péter egyetemi tanársegéd		Konzultációs időpont: hétfő 11 ⁴⁰ – 13 ¹⁰ B406		
Heti óraszám			Kreditpont: 4		
kontakt óra	konzultációs óra		önálló hallgatói munka		
2/2	2		4		
Előtanulmányi feltételek: NGB_ag003_1					

Az óraadó oktatók konzultációs időpontjai a csoportokkal megbeszélte időpontokban lesznek!

Konzultációra csak konkrét kérdésekkel lehet jönni, csak ebben az esetben áll módunkban konkrét válaszokat adni! Aki nem ért semmit azzal nem konzultálunk!

4. Tananyag tartalma oktatási hétre bontva:

Előadások

- 1. hét:** A gépelemek méretezésének alapjai. Ismétlődő igénybevétel, kifáradás.
- 2. hét:** Kötőelemek, kötések, csavarmenetek.
- 3. hét:** Csavarkötések méretezése (előfeszített csavarok). Mozgatóorsók.
- 4. hét:** Csapszegek, szegek, rögzítő elemek. Ék-, retesz-, bordás-, alakos kötések.
- 5. hét:** Tengelyek. Tengelyméretezés.
- 6. hét:** Gördülőcsapágyak I.
- 7. hét:** Gördülőcsapágyak II.
- 8. hét:** Siklócsapágyak.
- 9. hét:** Szilárd illesztésű kötések, zsugorkötés. Szegecskötések.
- 10. hét:** Forrasztott-, ragasztott kötések.
- 11. hét:** Hegesztett kötések
- 12. hét:** Tömítések
- 13. hét:** Rugók, csővezetékek és tartályok.
- 14. hét:** Pótló zárthelyi dolgozat (Előadáson)

Gyakorlatok:

- 1. hét: Követelmények ismertetése. Méretlánc számítás, méretháló átrendezés.**
- 2. hét: Alapfeladatok megoldása statikából**
  - szögfüggvények, mértékegységek, befogott és két támaszú tartók támaszerő rendszerének meghatározása, igénybevételi ábráinak felrajzolása, lejtőre helyezett test fizikája.
- 3. hét: Csavarkötések méretezése. Mozgatóorsó tervezése I.**
  - számítás elkészítése a saját adatok alapján jegyzetfüzetbe. A munka hazavihető és otthon olyan szintre kell eljutni vele, hogy a jövő órán folytatható legyen.
- 4. hét: Mozgatóorsó tervezése II.**

- számítás elkészítése a saját adatok alapján jegyzetfüzetbe. A munka hazavihető és otthon befejezhető.
  - 1. HF. kiadása. (Emelő összeállítási rajz+mozgatóorsó műhelyrajz)
- 5. hét: Gyakorló feladatok (Oldható kötések).**
- HF. konzultáció (minden gyakorlaton biztosítsunk lehetőséget a feladattal kapcsolatos kérdések megbeszélésére)
- 6. hét: 1. Zárthelyi dolgozat 40 perc időtartamban (Oldható kötések)**
- HF. konzultáció
- 7. hét: Tengelyméretezés**
- feladatok megoldása a gyakorlatvezető által a Gépszerkezettan II–III. segédlet 30 - 32. oldal példái alapján.
  - HF. konzultáció
- 8. hét: Tengelyvég ellenőrzése kifáradásra**
- A gyakorlatvezető a Gépszerkezettan II-III. segédlet 46. oldal példájának megoldásán keresztül mutatja be a lépéseket.
  - kifáradásra történő méretezéshez kapcsolódó további példák (Gépszerkezettan II–III. segédlet 10. oldal példái)
  - HF. konzultáció
- 9. hét: Csapágybeépítés, csapágy kiválasztás.**
- feladat megoldás a gyakorlatvezető által a Gépszerkezettan II–III. segédlet 169 - 177. oldal példáinak megoldásán keresztül.
  - 1. HF. beadása. (A gyakorlat elején a rajzok szemrevételezése a gyakorlatvezető által, hibák közlése a hallgatókkal, hibás rajzok visszaküldése javításra, melyet a következő hét gyakorlatán a hallgató újra hozhat. Mindezt addig ismételjük, amíg az a főbb hibáktól mentes állapotba nem kerül, azaz elfogadható minőségű nem lesz. A továbbiakban minden gyakorlati óra elején történjen meg a késett feladatok szemrevételezése is mindaddig, amíg ezek is elfogadható minőségűek nem lesznek!)
  - HF. konzultáció
- 10. hét: Csapágybeépítések rajzolása**
- arányos, szerkesztett rajz elkészítése a gyakorlaton.
  - HF. konzultáció
- 11. hét: Szilárd illesztésű kötés méretezése**
- a feladat gyakorlása a gyakorlatvezető által megoldott mintapélda alapján történjen.
  - HF. konzultáció
- 12. hét: - 2. Zárthelyi dolgozat 40 perc időtartamban (Tengelyméretezés. Csapágyak. Szilárd illesztésű kötés.)**
- HF. konzultáció
- 13. hét: Gyakorló feladatok megoldása további nem oldható kötések területén.** (szegecs, hegesztett, forrasztott, ragasztott kötések Gépszerkezettan II–III. segédlet példái és a hozzá kapcsolódó elméleti anyag alapján)
- HF. konzultáció

14. hét: Tájékoztató a vizsga menetéről, minimum kérdések konzultálása.

– Pótló Zh. Az érintettek részére összevontan, előadáson.

- csak azok vehetnek részt rajta, akiknek nincs meg a két zh. –ből a 45 pontja.

- HF. konzultáció

5. Kötelező irodalom:

Bider Zs – Lászlóné Pozsgai Anna – Tóth József: Gépszerkezettan II.

Universitas-Győr Nonprofit Kft., 2008 ISBN 978-963-9819-17-7

Balogh T - Bider Zs – Háromi F – Lászlóné P A – Szalai P: Gépszerkezettan II-III Segédlet

Universitas-Győr Nonprofit Kft., 2009 ISBN 978-963-87556-5-0

Dr. Szendrő Péter: Gépelemek

MGK 712 883/07 ISBN 978-963-286-371-9

6. Ajánlott irodalom:

Tochterman – Bodenstein: Gépelemek I.

MK Budapest

Dr Zsáry Árpád: Gépelemek I.

MK Budapest

Simon Béláné - Szabó Miklós: Gépészeti tervezési segédlet

SZIGMA K. Szombathely.

7. A beadandó rajzokon az alábbi egységesített rajzsorszám használata kötelező:

házi feladat sorszám

↑ ↑

ge171 – H01 – 01 → lapszám

↓ ↓ ↓

szak, év, szemeszter

8. Félévközi hallgatói munka:

Követelmény:

Hiányzások, pótlások:

Az előadásokon és tantermi gyakorlati foglalkozásokon kötelező részt venni.

A gyakorlati foglalkozásokról 3 alkalommal igazolatlan távolmaradás esetén a félévi aláírást megtagadjuk, a félév eredménytelenül zárul.

Több hetes igazolt távollét esetén, szorgalmi időszakon belül, (hátrányszerzés nélkül) a pótlásokról a gyakorlatvezető rendelkezik.

(Az igazolásokat csak a hiányzást követő héten fogadjuk el!)

A szorgalmi időszakban végzett munkával összesen 90 pontot lehet szerezni, ami az alábbi módon oszlik meg:

I.) Házi feladat:

1.) Otthon elkészítendő, de a gyakorlatokon konzultálható feladat

A házi feladatra pont nem jár, az csak elfogadható vagy nem elfogadható minősítést

kap. A nem elfogadható feladatot a gyakorlatvezetővel megállapodva kell javítani. A javítás vagy újrarajzolással, vagy a hibásnak ítélt rész kijavításával hajtható végre. A feladatot kizárólag csak kézzel, ceruzával rajzolt állapotban fogadjuk el!

Kiadása: 4. okt. hét

Beadása: 9. okt. hét

Témája: Paralelogramma autóemelő összeállítási rajza és a mozgatóorsó műhelyrajza gyakorlatokon számolt saját adatok alapján.

A házi feladatot a szorgalmi időszakban be kell adni. Ami azt jelenti, hogy legkésőbb a szorgalmi időszak végéig kell elfogadható szintűre teljesíteni. A feladat nem teljesítése esetén a félévi aláírást megtagadjuk, a félév eredménytelenül zárul.

A feladat beadásakor a gyakorlatvezető kérdéseket tehet fel a feladattal kapcsolatban. Ha a kérdésre nem kap kielégítő választ, úgy a feladat megismételtethető.

II.) Zárthelyi dolgozatok:

2 db zárthelyi dolgozat, melyek a 6. és a 12. oktatási héten gyakorlaton kerülnek megírásra. A dolgozatokra egyenként 45 pontot lehet kapni. A 2 dolgozathoz, így maximálisan 90 pont érhető el, melyből minimálisan 45 pontot teljesíteni kell. A minimálisan 45 pontot nem teljesítő hallgatók részére pótló Zh. (összesen 90 pont) megírására van lehetőség a 14. oktatási héten, előadáson. Amennyiben a minimális 45 pontot ekkor sem sikerült teljesíteni, a félévi aláírást megtagadjuk, a félév eredménytelenül zárul. A pót zárthelyi dolgozat esetében maximálisan csak 45 pontot lehet szerezni. A nem teljesített zárthelyi dolgozatot 0 ponttal vesszük figyelembe. A zárthelyi dolgozatok és házi feladatok megtekintése az eredmény kihirdetését követő 1 héten belül lehetséges.

Értékelés módja:

Azok a hallgatók, akik már – egy ezt megelőző félévben – aláírást szereztek ebből a tantárgyból – tehát most a CV - s kurzusra jelentkeztek – azoknak automatikusan elfogadjuk a félévét az akkor megszerzett ponttal együtt. Rájuk csak a vizsga követelmények vonatkoznak.

A félév folyamán az órai munkák pótlása csak úgy lehetséges, hogy vagy a hallgató azon az adott héten másik gyakorlaton vesz részt és az ott végzett munkáját az ottani gyakorlatvezetővel aláírattja. Vagy a saját gyakorlatvezetőjével állapodik meg az elmulasztott anyag pótlásának módjában.

Jó félévközi munka esetén megajánlott jegy adható, ha a hallgató minden egyes részfeladatot, illetve mindkét Zh. - t legalább 50%-os szinten teljesítette a kiírt határidőre és az összpontszáma eléri a minimum 72 pontot. 72-80 pont között jó, 81-90 pont között jeles osztályzatot kaphat.

Vizsgára csak az a hallgató bocsátható aki:

- a házi feladatot elfogadható szintűre elkészítette és beadta a szorgalmi időszakban,
- a 2 db. Zh. (90 pt) – ból minimum 45 pontot teljesít.

A vizsga két részből áll. Az első felében az előre közétett minimum kérdések közül 8 feladathoz 6 – ot helyesen meg kell oldani, de úgy, hogy egy rajzfeladatnak mindenképpen jónak kell lennie. Csak az a hallgató mehet tovább a vizsga második felére, aki ezt teljesítette. A minimum kérdésekre pontot nem kapnak, így annak eredményes teljesítése sem számít bele a vizsga második felébe.

A szorgalmi időszakban a feladatokból és a zárthelyi dolgozatokból elért pontszámhoz hozzáadódik a vizsga zárthelyi pontszáma, amely maximálisan 110

pont. A vizsga zárthelyin 50%-os szintet teljesíteni kell, egyébként a vizsga eredménye elégtelen.

A félév vizsga jegyének meghatározása az elérhető maximális 200 pont % - os arányában a következő módon történik:

0 - 99	1 (elégtelen)
100 - 120	2 (elégséges)
121 - 140	3 (közepes)
141 - 160	4 (jó)
161 - 200	5 (jeles)